

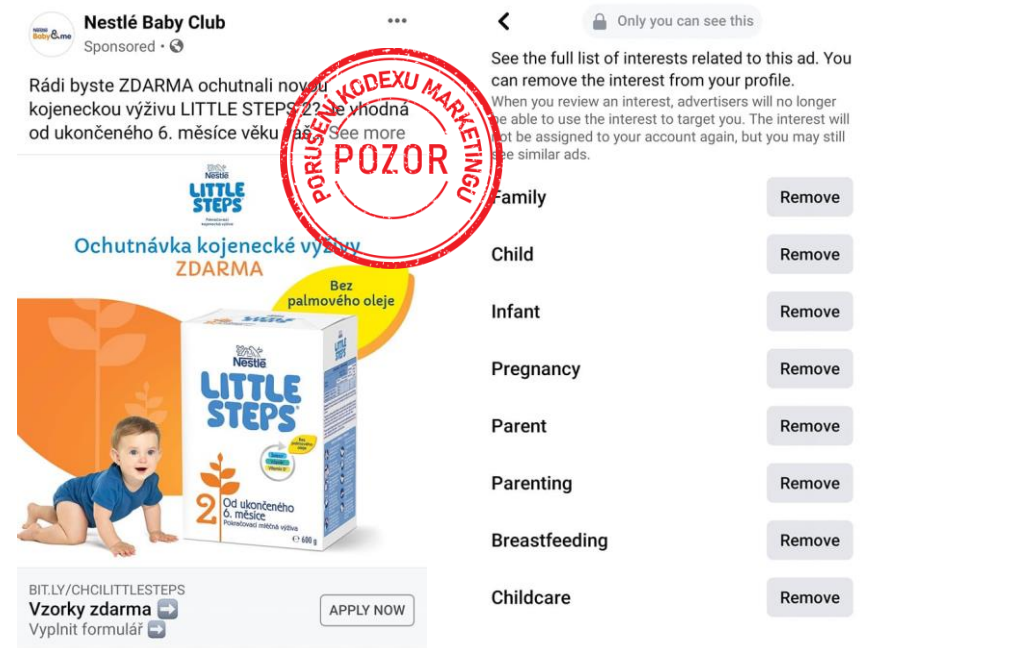
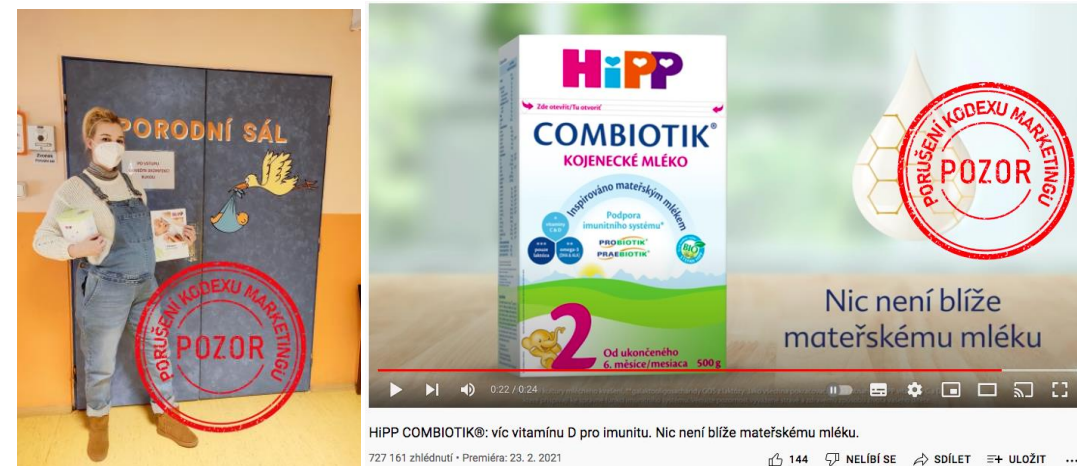
Member of the International Baby Food Action Network

Implementace, monitoring a vymáhání Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka a navazujících rezolucí

Mgr. et Mgr. Aneta Majerčíková

Marketing náhrad mateřského mléka

- jde o marketing, ne o produkt
- masivní, všudypřítomný (82 % rodičů ve VB)
- používá mnoho kanálů (vč. zdravotníků)
- vede k **nadměrnému užívání umělé výživy v případech, kdy není potřeba**, a odrazuje od kojení
- podobný marketingu běžných věcí, jako jako boty, šampon, ale dopad je dramatický podobně jako u marketingu tabáku a tabákových výrobků atd., který ohrožuje zdraví lidí (v tomto zdraví a životy dětí a žen)

„Ti, kteří používají o umělém mléku taková tvrzení, která úmyslně nabourávají důvěru žen v kojení, nemají být považováni za chytré podnikatele, kteří jen dělají svoji práci, ale za porušitele lidských práv nejhoršího ražení.“

- Stephen Lewis, ředitel UNICEF 1999

Důležitost důsledné implementace Kodexu a navazujících rezolucí WHA

- ochrana zdraví dětí a žen
- ochrana lidských práv (rozhodnutí o typu výživy dětí na základě práva na nestranné a pravdivé informace)
- ochrana politiky veřejného zdraví a úspory veřejným rozpočtům
- Kodex a navazující rezoluce WHA jsou **mezinárodněprávním nástrojem k regulaci marketingu**, stát má povinnost je implementovat
- **Autoregulace nefunguje**

Materiály WHO, UNICEF a IBFAN

- kromě Mez. kodexu marketingu a navazujících rezolucí:
  - **Code Series** (v Národní lékařské knihovně a k dispozici od SpoKojení)
  - [Implementační manuál k Pokynům k ukončení nevhodné propagace výživy pro kojence a malé děti 2016](#)
  - [Zprávy o stavu implementaci kodexu v národních pr. rádech \(WHO/UNICEF/IBFAN\) – poslední 2020](#)
  - [2 protokoly NetCode](#)
  - [Zpráva WHO/UNICEF o marketingu náhrad mateřského mléka – 2022](#)
  - [Policy brief WHO Europe o efektivním rámci implementace Kodexu – 2022](#)
  - [podnět ke 40. výročí přijetí Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka](#)

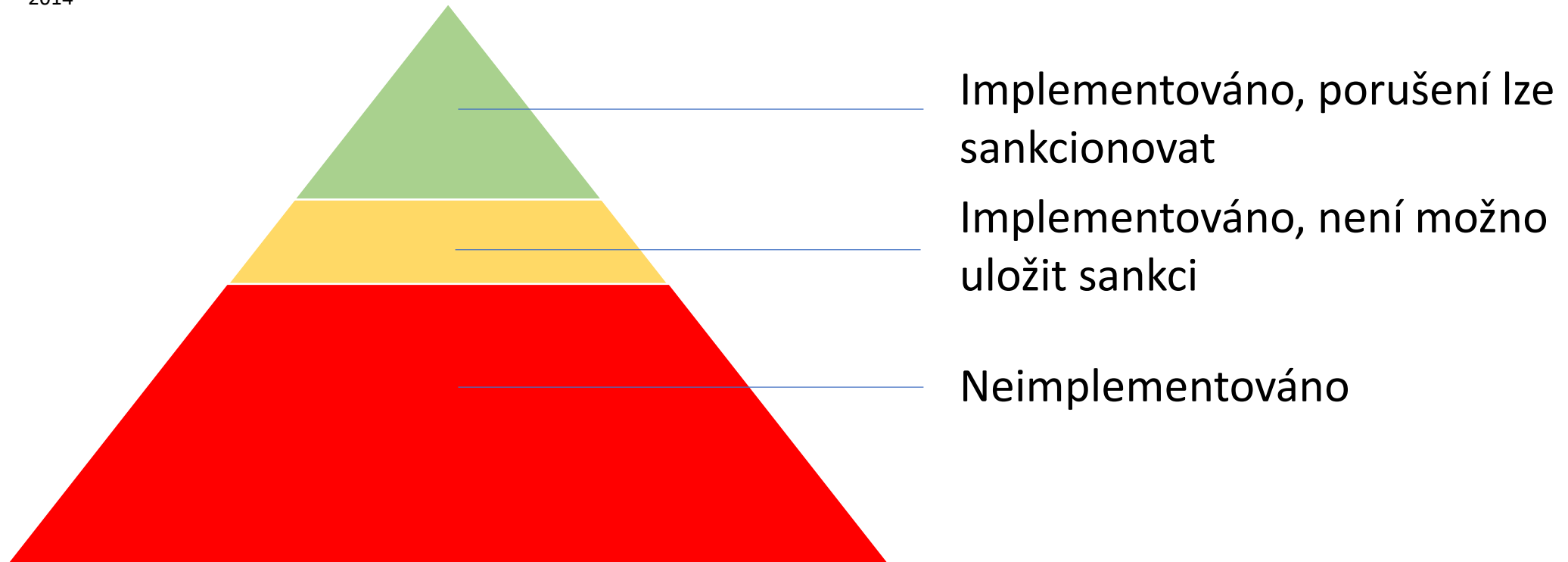
Implementace Kodexu v EU a ČR

Dotčené strany od konce roku 2007 pracují na jasných pravidlech a dohodách – zejména s ohledem na skutečnost, že právní systém ČR a SR je velmi neúčinný, je povědomí o příslušné legislativě týkající se počáteční výživy mezi distributory velmi nízké a místní legislativa týkající se příslušného předmětu věci je v některých oblastech vágní.

Zdroj: Pravidla týkající se propagace počáteční kojenecké výživy, která musí být respektována výrobci kojenecké výživy z roku 2014

39/100 bodů

Zdroj: WHO/UNICEF/IBFAN: Marketing of breast milk substitutes: national implementation of the international code, status report 2020.

Jak by měl vypadat proces implementace Kodexu a navazujících rezolucí?

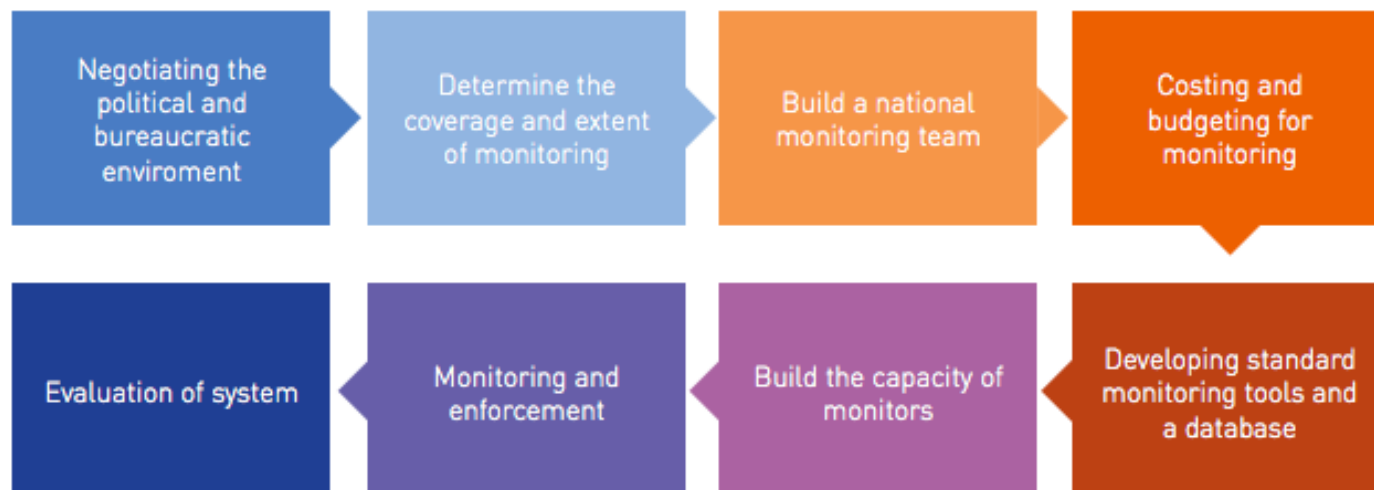
- Zapojení:
  - expertů - právníků i zdravotníků,
  - dalších klíčových aktérů (vč. poslanců a senátorů jako key sponsors),
  - podporovatelů legislativy (občanská společnost, politikové, akademici, známé osobnosti)
- Zapojení výrobců a distributorů během přípravy legislativy je nevhodné – neakceptovatelný střet zájmů; měli by posléze dostat možnost připomínkovat písemně, “na záznam” a veřejně
- Možnost zapojení WHO (dr. Grummer-Strawn, Clare Farrand) a UNICEF (Kathy Shats)
- Očekávat opozici:

Opposition can come in many forms. These include political lobby efforts with legislators and policy makers, and leveraging their financial power to mobilize resistance from groups dependent upon them, including distributors and retail sellers. Where possible, manufacturers, or governments with economic interests in ensuring unimpeded access to domestic markets for their food or dairy industry, will often challenge a legislative process initiated by the Government. In many instances, these are “behind the scenes” challenges and unsubstantiated threats. Manufacturers, directly or through their business associations and front groups, also mobilize and fund opposition from national health professional associations, e.g. paediatric associations to conceal their role and create the appearance that policy or legal measures are opposed by neutral health experts and objective observers.

Jak by měl vypadat monitoring a vymáhání?

- Efektivní a udržitelný monitorovací systém
- Sankce odstrašující

Establishing and operationalizing an ongoing national monitoring system

**REPORT FROM THE COMPLIANCE
STUDY OF MARKETING
OF PRODUCTS FOR INFANTS
AND YOUNG CHILDREN IN POLAND
WITH THE INTERNATIONAL CODE
OF MARKETING OF BREAST-MILK
SUBSTITUTES AND SUBSEQUENT
WHA RESOLUTIONS.**

MZ
Ministerstwo Zdrowia

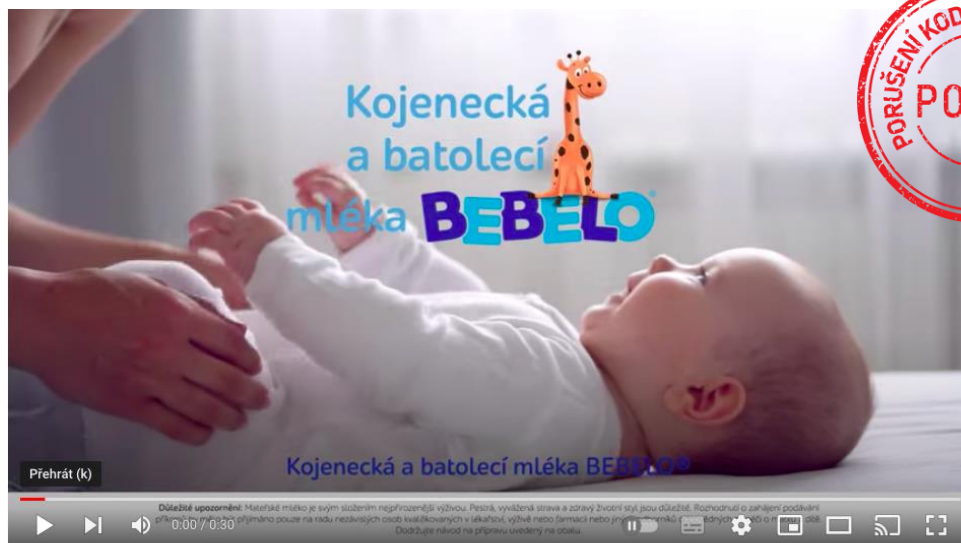
NPZ

ISBN 978-83-7637-482-6

[NetCode Polsko 2019](#)

Činnost dozorových orgánů

- Krajské ŽÚ - od roku 2018 jen 3 řízení: „symbolické pokuty“ – 500 Kč, 5 000 Kč, 7 000 Kč
- RRTV – od roku 2018 žádné řízení
- proaktivní přístup

BEBELO spot 2021 -30s w sub

620 697 zhlédnutí • 13. 5. 2021

2 NELÍBÍ SE SDÍLET ULOŽIT ...

Potřeba metodického vedení živnostenských úřadů

- Pochopení důležitosti regulace marketingu náhrad mateřského mléka a jeho obsahu
- Možnosti vymáhání stávající legislativy – proaktivní přístup
- Vyjasnění, zda mohou ŽÚ zakročit v případě porušení legislativy EU, která je zatím bez sankce
- Vyjasnění sporných bodů, jako např. rozdíl mezi bezelstným sdělením názorů matek (bez jakéhokoliv napojení na komerční subjekty) vs. reklamou; foto a text odkazuje na jiné produkty náhrad mateřského mléka (kojenecké mléko vs. pokračovací), problematika slev
- Výše sankcí má být odstrašující

Otázky do diskuze I.

I. K procesu přípravy implementace Kodexu a navazujících rezolucí

1. V jakém stavu přípravy implementace se nyní nacházíme?
2. Zdrojové dokumenty – budou pro přípravu dostupné v češtině?
3. Jaká bude strategie přípravy implementace? Kdo bude zapojen? Bude o technickou podporu požádáno WHO (dr. Grummer-Strawn, Clare Farrand) a UNICEF (Kathy Shats)?
4. Jak bude zajištěno, že příprava implementace bude probíhat bez komerčních vlivů? Jak bude zajištěno, že budou vyloučeny společnosti či osoby se střety zájmů? Kdy a jakou formou jim naopak bude umožněno se vyjádřit? Kdo zajistí transparentnost těchto vyjádření společností pro veřejnost?
5. Jak se zajistí podpora implementaci mezi politiky a veřejností? Jaká bude příprava na očekávatelnou opozici (ze strany výrobců a distributorů náhrad mateřského mléka, zdravotníků ve střetu zájmů atd.)?
6. Jak můžeme pomoci i my?

II. K obsahu implementace Kodexu a navazujících rezolucí

Zahrnou ministerstva do novely zákona vše, na co upozornil podnět Pracovní skupiny k porodnictví (příloha 1 podnětu)?

Otázky do diskuze II.

III. Monitorovací a vymáhací systém

1. Jak aktuálně vypadá monitorovací systém (monitoruje momentálně někdo aktivně)? Jak to bude do budoucna? Kdo bude zastoupen v monitorovacím týmu, z čeho bude financován?
2. Jak bude nastaven vymáhací systém? Které orgány budou dozorovými? Pokud bude ustaven orgán nový, jak bude zajištěna jeho nezávislost a transparentnost? Jak lze posílit informování veřejnosti o shledaných porušeních zákona a uložených sankcích?
3. Bude v mezičase vydán metodický pokyn pro živnostenské úřady?